

Стороння людина.

З судової залі.

Скінчився перший акт тієї світової драми, що відбувається тепер у Києві під невідповідною назвою—справа Бейліса. Завіса спустилася за свідками. Близько двох сотень пройшло їх перед судом за цих двадцять день, одколи тягнеться справа. І ввесь час допиту свідків неодступно стоїть питання—чому це Бейлісова, а не чиясь инша справа, кому зручніше було б сидіти за ґратами, ніж серед свідків?.. Ще коли по середині допиту свідків хоч коли не-коли згадувалося й імення Бейліса,—властиво більш мови було про його корову та оту цеглу, яку він посилав з Зайцівського заводу,—то наприкінці вони й зовсім перестали лунати в судовій залі. Про Бейліса цілком і радикально збули,—так радикально, що коли під склепінням судової залі зненацька залунало голосне ридання там, за ґратами, то всі з непорозумінням обернулися до цієї сторонньої людини, що таким досадним способом нагадала про себе. І у всіх було таке вражіння—чого це втислася сюди стороння людина й перебиває справжнє діло роботи?..

А справжнє діло зовсім иншим пішло шляхом. Судили ввесь час Чеберячку з її темним товариством, хоч усі вони були тільки поміж свідками й вільно виходили з судової залі. Представники обвинувачення доказали чудес храбрости й догадливости, щоб оборонити цих лицарів темної ночі. Особливо добре д. Замисловський дбав. Здається, жаден приятель свого найпершого і найближчого приятеля так не обороняв би, як цей член Державної Думи роспинався за відомих злодіїв та злочинців.

На допиті він брав їх під свою теплу опіку, підказував їм відповіді, вигорожував їх з усякого підозріння... Член Державної Думи прилюдно подавав свою руку лицарям темної ночі, прилюдно цілувався з ними. Бо одне у них спільне діло—за всяку ціну довести обвинувачення проти людини, про яку всі, і сам д. Замисловський найперше, й думати забули в цій дивовижній справі.

Допит свідків, не вважаючи на всі хиби попереднього слідства, блискуче зруйнував ритуальну підбивку цієї справи й версію про участь у ній Бейліса. Перед судом довгою лавою продефілювали всі оті „цадики“ й „хусиди“, різники і рабини, Етингери і Ландау—і нічого, опріч опереточного вражіння, не лишилося од заходів обвинувачення приточити їх до справи і з'єднати з Богові духа винним Бейлісом. Цеглина по цеглині протягом двадцяти день виймалася з немцяного й так будинку прокурорського акту й останні дні зовсім його псвалили. Разом ріс міцнішав другий будинок, але до „ригуальної справи“ він ніяких стосунків не має. То зовсім инша річ, про яку може доведеться колись иншу й справу розпочати.

А за ґратами всі двадцять день сиділа стороння людина і тільки иноді досадним плачем нагадувала про себе. І в тому суді над судом Бейліса, що одбувається тепер по всьому світі, цю сторонню людину давно вже виправдали, не лишивши на ній і тіні підозріння. Ще бореться кулка Шмакових, але й їм кожен день вириває землю з-під ніг...

Ромул.